

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 40 bodů

Potřebné vybavení: Školní atlas světa (Kartografie Praha, a. s.), psací potřeby, pastelky základních barev, pravítko, volný papír na poznámky

Úvodní informace (než začnete pracovat): Uvědomte si, že v atlase se nachází množství map různých měřítek a některé prvky jsou vyznačené na více mapách zároveň. Práce s atlasem je připravena tak, že je potřeba hledat na co **nejpodrobnějších** mapách (tzn. na mapách co **největšího** měřítka). Dále nezapomeňte, že v atlase nenajdete jen mapy, ale také spoustu doplňkových informací **v přílohách**. Hodně štěstí při řešení.

1

7,5 bodu

Doplňte do textu jeho vynechané části.

Číslo v závorce vždy napovídá počet slov, která je třeba doplnit.

Středozemní a Rudé moře spojuje světoznámý (1) ... **Suezský** ... průplav, díky kterému nemusí lodě na cestě z Asie do Evropy (a opačně) obeplouvat celý africký kontinent jako například Vasco da Gama v letech (2; *rozmezí dvou letopočtů*) ... **1497–1498** ... Součástí zmíněného průplavu je (2) ... **Velké hořké** ... jezero. Východně od něj se rozprostírá (1) ... **Sinajská** ... poušť na stejnojmenném poloostrově. Kousek dál na východ pak v nejjižnějším cípu Izraele leží u břehů (1) ... **Akabského** ... zálivu město (1) ... **Elat** ... Po překročení státních hranic s (1) ... **Jordánskem** ... můžeme pomocí železniční dopravy pokračovat na sever do hlavního města Ammán. V tomto státě se těží například fosfáty či (1) ... **draselné** ... soli, zejména díky přítomnosti jednoho z nejslanějších jezer světa (2) ... **Mrtvého moře** ... Proláklna tohoto jezera zasahuje výrazně pod úroveň světového oceánu, přičemž jeho hladina leží v nadmořské výšce (1) ... **-427** ... m n. m.

Hodnocení: Za každý kompletně správně doplněný pojem 0,75 bodu.

Řešení: Viz text.

2

6 bodů

Rozhodněte o pravdivosti následujících tvrzení. V případě nepravdivosti podtrhněte jeho nepravdivou část a opravte ji.

Body budou uděleny pouze za významově plnohodnotné opravy jednotlivých tvrzení.

Například tvrzení „Španělsko leží na Apeninském poloostrově“

-> oprava „Španělsko neleží na Apeninském poloostrově“ = 0 bodů

-> oprava „Španělsko leží na Pyrenejském poloostrově“ = udělení bodů

Stát jižní Asie s nejvyšší zaměstnaností ve službách leží shodně jako ústí vodního toku s největším povodím ze všech asijských řek v časovém pásmu UTC+5.

PRAVDA × NEPRAVDA

oprava:

Na rozhraní Zambie a Demokratické republiky Kongo se nachází významná oblast intenzivní těžby surovin, konkrétně **cínu** a kobaltu.

PRAVDA × **NEPRAVDA**

oprava: ... **mědi** ...

Nejvyšším vodopádem Latinské Ameriky je Angel (Salto Angel) na řece Churún s výškou 979 metrů. Najdeme jej ve venezuelském národním parku Canaima.

PRAVDA × NEPRAVDA

oprava:

Kaliningrad byl v době začátku 1. světové války součástí Německa, Kypr kolonií Velké Británie, jezero Van leželo na území **Persie** a město Tampere bylo součástí Ruska.

PRAVDA × **NEPRAVDA**

oprava: ... **Osmanské říše** ...

Hodnocení: Za každé správné rozhodnutí o pravdivosti tvrzení 1 bod. Za každou správnou opravu nepravdivého tvrzení 1 bod.

Body udělit pouze za významově plnohodnotné opravy jednotlivých tvrzení.

Například tvrzení „Španělsko leží na Apeninském poloostrově“

-> oprava „Španělsko neleží na Apeninském poloostrově“ = 0 bodů

-> oprava „Španělsko leží na Pyrenejském poloostrově“ = 1 bod

Řešení: Viz text.

3

7,5 bodu

Vypište všechny státy USA, které splňují všech 5 kritérií uvedených níže. Za chybně uvedené státy se body odečítají.

kritéria:

- v hlavním městě státu žije více než 100 tisíc a méně než 500 tisíc obyvatel
- vzdušnou čarou je to z hranic státu blíže do Chicaga než do Los Angeles
- alespoň 10 % rozlohy státu zasahuje do subtropického klimatického pásu
- roku 1777 byla většina jeho území buď přímo součástí Spojených států amerických, nebo britskou kolonií
- průměrný roční úhrn srážek v hlavním městě přesahuje 500 mm

Hodnocení: Za každý správně nalezený stát udělit 1,25 bodu. Za chybně uvedený stát odečíst 1 bod. Minimum bodů za úlohu je 0.

Řešení: Mississippi, Alabama, Florida, Jižní Karolína, Severní Karolína, Virginie

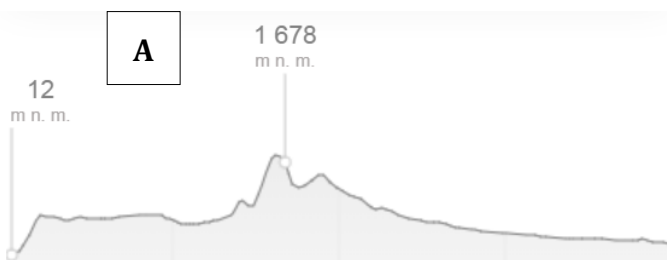
4

6 bodů

Ke každému výškovému profilu přiřadte z nabídky odpovídající koncové body úseku, který daný profil zachycuje. Některé úseky z nabídky zůstanou nevyužity.

Dháka → Turpan (Turfan) – Ha Noi (Hanoj) → Ágra – Karáčí → Ürümqi (Urumči)

Monrovia → ar-Ribat (Rabat) – Tarabulus (Tripolis) → Niamey – Trabzon → San'a'

... **Tarabulus (Tripolis) → Niamey** ...

... **Karáčí → Ürümqi (Urumči)** ...

... **Ha Noi (Hanoj) → Ágra** ...

Hodnocení: Za každou správnou odpověď 2 body.

Řešení: Viz text.

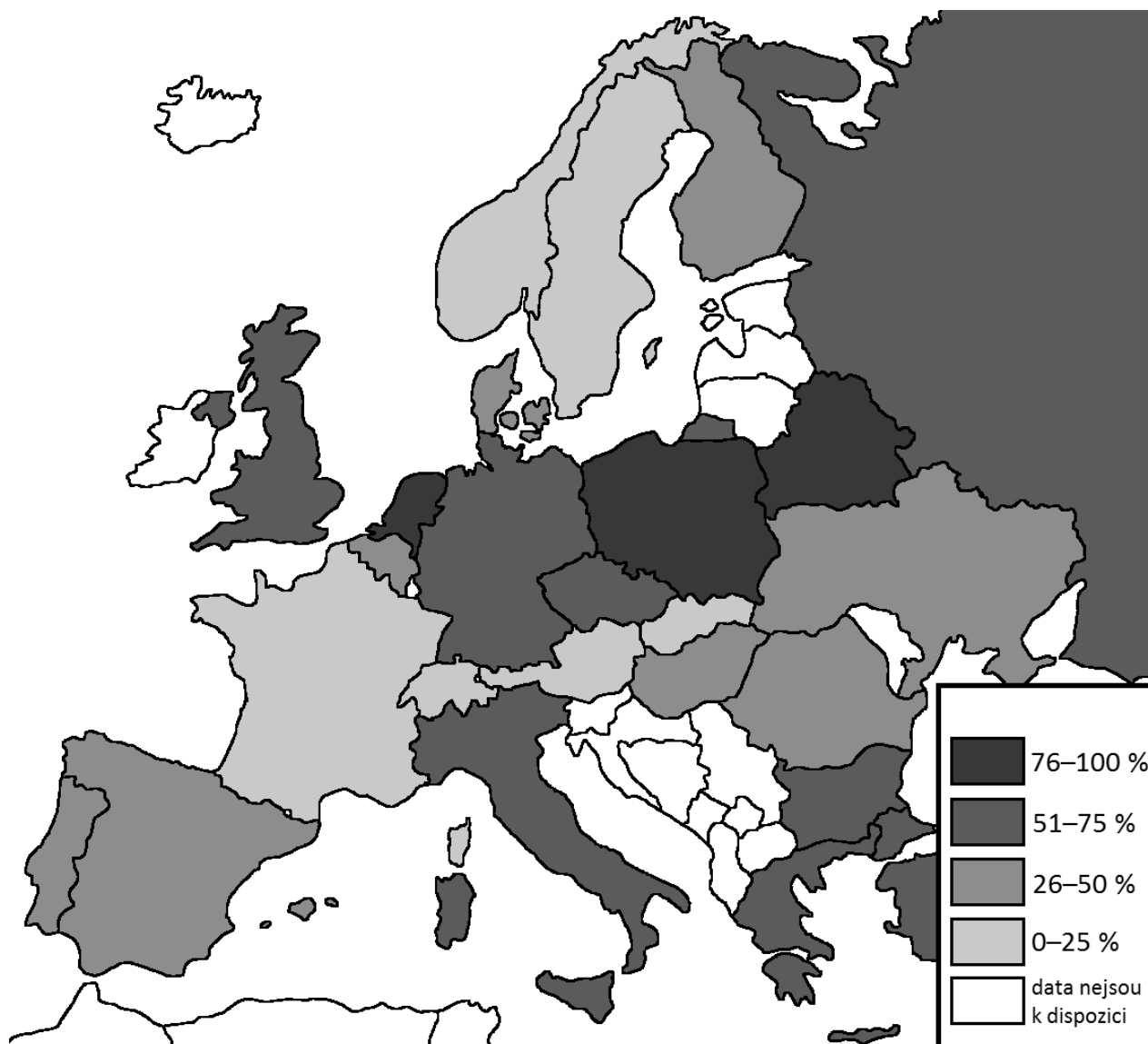
5

7 bodů

- a. Na základě dat v atlase vybarvěte přiloženou slepou mapu států Evropy tak, aby vybarvení jednotlivých států odpovídalo podílu elektráren na fosilní paliva na celkové výrobě elektřiny v daném státě.

6 bodů

Využijte předpřipravené 4 kategorie a zvolte vhodnou barevnou škálu. Státy, pro které nejsou data k dispozici, ponechejte nevybarvené.

Hodnocení: Správné vybarvení všech států max. 4 body. Za každé chybné vybarvení od maxima odečíst 0,5 bodu (Turecko nepočítejte, vybarvené být nemusí, stejně tak není nutné, aby byly vybarveny všechny ostrovy či Kaliningradská oblast). Minimum bodů za vybarvení je 0. Správně zvolená barevná škála 2 body = tmavý odstín odpovídá vysoké hodnotě, světlý odstín nízké + jedná se o odstíny jednoho barevného tónu (např. od světle červené po tmavě červenou, či od světle zelené po tmavě zelenou), nikoliv o pestrou mozaiku rozličných barev (např. zelená, modrá, červená, oranžová, ...), neboť jde o kvantitativní, nikoliv kvalitativní data.

Řešení: Viz mapa (v případě tištěné verze od světle šedé po tmavě šedou).

- b. Státy s nižším než 25% podílem elektráren na fosilní paliva na celkové výrobě elektřiny (viz dříve vytvořená mapa) roztrďte do dvou skupin podle toho, zda u nich evidujeme kladný, nebo záporný přirozený přírůstek obyvatelstva.

1 bod

Kladný: ... Norsko, Švédsko, Francie, Švýcarsko, Slovensko ...

Záporný: ... Rakousko ...

Hodnocení: Za správnou odpověď udělit 1 bod. Přihlédnout k tomu, jak soutěžící vybarvil mapu v předchozí části úlohy a hodnotit pouze jím vybarvené státy dané kategorie. (kontrolovat podle mapy přirozeného přírůstku obyvatel v atlase na straně 57).

Řešení: Viz text.

6

6 bodů

Seřadte uvedené státy v daných ukazatelích, a to vždy od státu s nejvyšší hodnotou po stát s nejnižší hodnotou.

Japonsko – Jižní Korea – Španělsko – Tádžikistán – Turecko

délka mořského pobřeží				
<u>1. Japonsko</u>	<u>2. Turecko</u>	<u>3. Španělsko</u>	<u>4. Jižní Korea</u>	<u>5. Tádžikistán</u>
průměrná nadmořská výška				
<u>1. Tádžikistán</u>	<u>2. Turecko</u>	<u>3. Španělsko</u>	<u>4. Japonsko</u>	<u>5. Jižní Korea</u>
rozloha				
<u>1. Turecko</u>	<u>2. Španělsko</u>	<u>3. Japonsko</u>	<u>4. Tádžikistán</u>	<u>5. Jižní Korea</u>
počet přístavů s ročním obratem 100 mil. tun a více + počet leteckých uzlů s více než 300 mil. odbavenými cestujícími ručně				
<u>1. Japonsko</u>	<u>2. Jižní Korea</u>	<u>3. Španělsko</u>	<u>4. Turecko</u>	<u>5. Tádžikistán</u>

Hodnocení: Za každý správně vyřešený řádek tabulky 1,5 bodu. Pokud budou v řádku přehozeny pouze dva státy, které jsou v pořadí za sebou, udělit za řádek 0,5 bodu.

Řešení: Viz tabulka.

PÍSEMNÝ TEST GEOGRAFICKÝCH ZNALOSTÍ

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby

7

5 bodů

Tabulka ukazuje základní demografické a geografické charakteristiky pěti států. **Doplňte do tabulky názvy států ke správným hodnotám.** Tři státy z nabídky zůstanou nevyužity.

Afgánistán – Argentina – Čad – Česko

Island – Japonsko – Jižní Korea – USA

Stát	Výdaje na vzdělání (procenta z celkového HDP)	Obezita – míra prevalence dospělých (procento osob v dané populaci)	Naděje dožití při narození (roky)	Fertilita (počet dětí na 1 ženu)
<u>Afgánistán</u>	3,2	5,5	53,6	4,6
<u>Argentina</u>	4,8	28,3	78,3	2,2
<u>Česko</u>	4,3	26,0	79,7	1,5
<u>USA</u>	5,0	36,0	80,6	1,8
<u>Čad</u>	2,4	6,1	59,0	5,5

zdroj dat: CIA Factbook

Hodnocení: Za správné přiřazení státu 1 bod.**Řešení:** Viz tabulka.

8

12 bodů

Interakce je klíčovým geografickým konceptem. Ať už se jedná o způsoby, jakým člověk ovlivňuje přírodu, či příroda člověka, jsou to právě tyto vzájemné vztahy neboli interakce, které spolu s dalšími koncepty tvoří jádro geografické disciplíny.

- a. **Jednotlivé jevy z nabídky doplňte do prázdných rámečků tak, aby na sebe logicky navazovaly.** Způsob ovlivnění je naznačen šipkami. Ke každé nabídce jevů (1, 2 a 3) se vztahují dva řádky (A a B; C a D; E a F). Řádky spolu nesouvisejí. **Názvy jevů není třeba do rámečků opisovat celé, stačí vždy první dvě slova.** 9 bodů

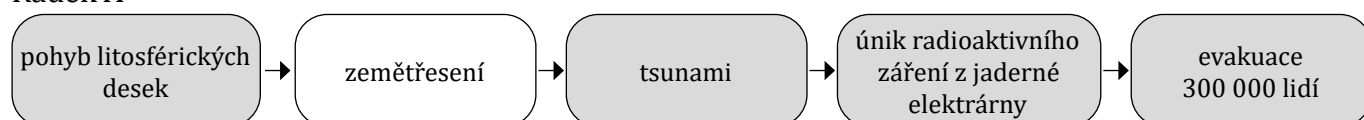
Nabídka 1:

vlna tsunami – úhyn rostlin nedostatkem vláhy – pohyb litosférických desek

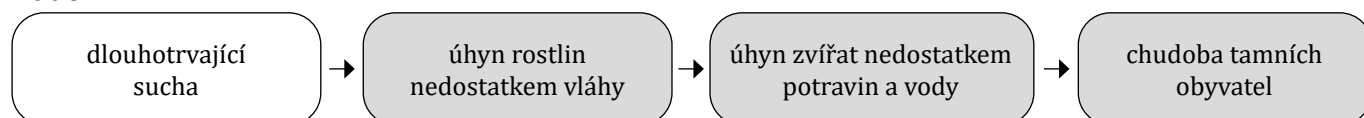
evakuace 300 000 lidí – chudoba tamních obyvatel

úhyn zvířat nedostatkem potravin a vody – únik radioaktivního záření z jaderné elektrárny

Řádek A

Řádek B

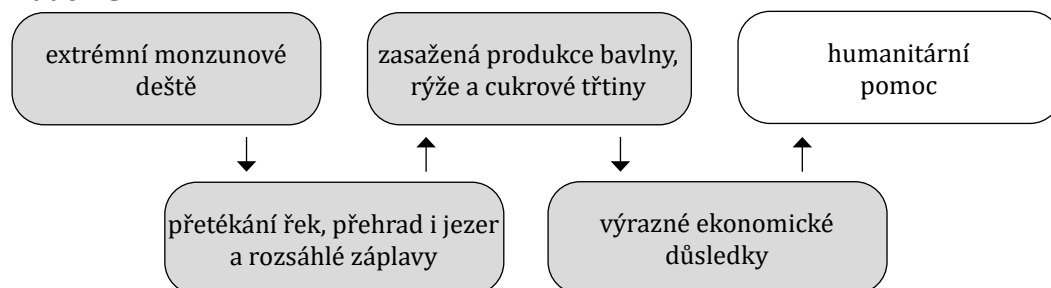
Nabídka 2:

výrazné ekonomické důsledky – odlesňování – extrémní monzunové deště

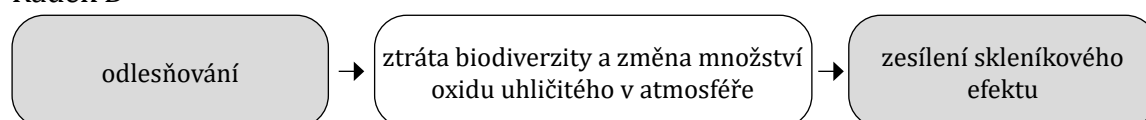
zesílení skleníkového efektu – přetékání řek, přehrad i jezer a rozsáhlé záplavy

zasažená produkce bavlny, rýže a cukrové třtiny

Řádek C

Řádek D

Nabídka 3:

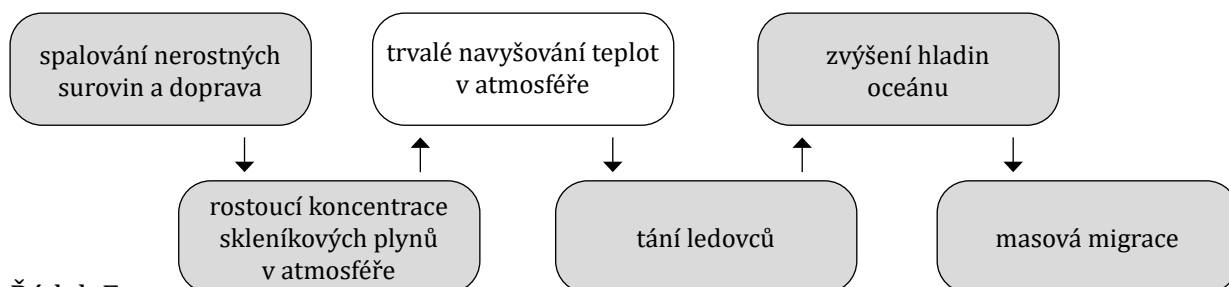
navzdory systémům včasného varování úmrtí 1 800 lidí – tání ledovců

tropická cyklona a silný déšť – masová migrace – zvýšení hladin oceánu

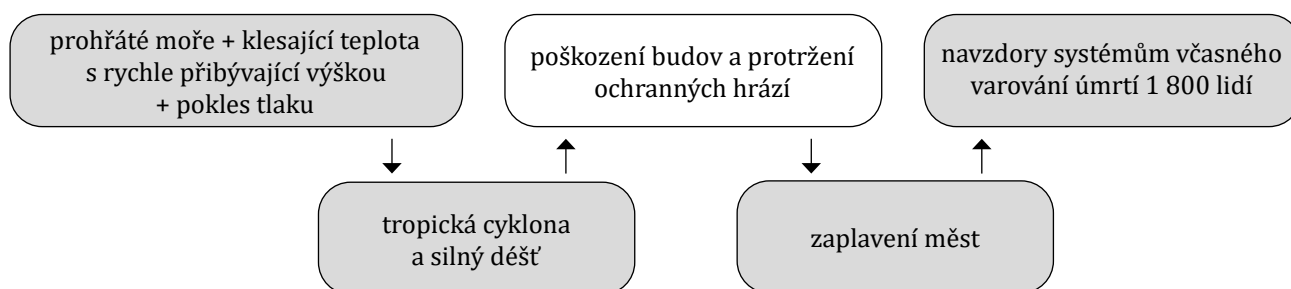
spalování nerostných surovin a doprava – rostoucí koncentrace skleníkových plynů v atmosféře

zaplavení měst – prohřáté moře + klesající teplota s rychle přibývajícím výškou + pokles tlaku

Řádek E

Řádek F

Hodnocení: Za kompletně správně vyplněný řádek 1,5 bodu. Stačí pokud soutěžící napsal správně do rámečku první dvě slova daného jevu, tj. není třeba, aby se v rámečku vyskytoval vždy celý název jevu. U řádků A, B, C, E, F (tj. všech řádků kromě D) dát 0,5 bodu za řádek, ve kterém se vyskytuje chyba pouze v prohození pořadí dvou po sobě následujících jevů. Pokud se v řádku vyskytuje jiná chyba, resp. více chyb, je za řádek 0 bodů.

Řešení: Viz text.

b. Ke každému řádku (A–F) přiřaďte vybranou událost či pojem z nabídky.

3 body

hurikán Katrina na Floridě (2005) – povodně v Pákistánu (2010) – globální změna klimatu
sucho ve vých. Africe (2011) – havárie jad. elektrárny Fukušima v Japonsku (2011) – deforestace

Řádek	Událost/pojem	Řádek	Událost/pojem
řádek A	<u>havárie elektrárny Fukušima v Japonsku (2011)</u>	řádek D	<u>deforestace</u>
řádek B	<u>sucho ve východní Africe (2011)</u>	řádek E	<u>globální změna klimatu</u>
řádek C	<u>povodně v Pákistánu (2010)</u>	řádek F	<u>hurikán Katrina na Floridě (2005)</u>

Hodnocení: Za každé správné přiřazení jevu 0,5 bodu.

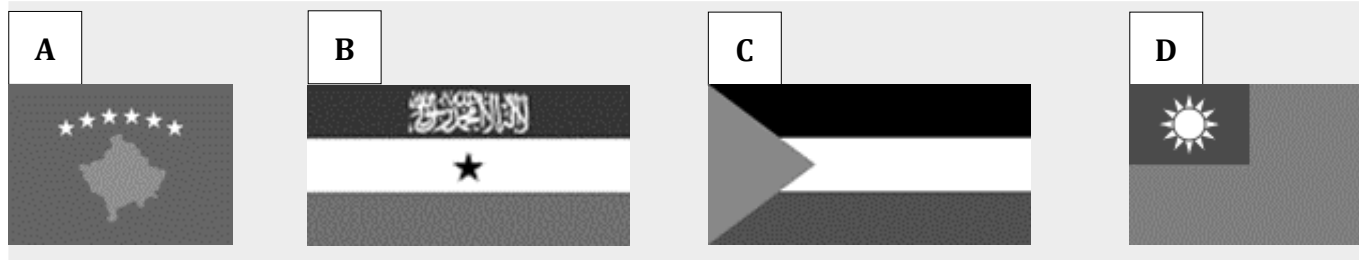
Řešení: Viz text.

9

4 body

Na základě textu doplňte název státu. Následně přiřadte k dané zemi vhodnou vlajku (vlajky jsou převedeny do odstínů šedi).

Nabídka vlajek:

Jedná se o vnitrozemský stát v jihovýchodní Evropě, který v únoru 2008 vyhlásil nezávislost. Má poměrně malou rozlohu, konkrétně 10 905 km², na které žije asi 1,9 miliónu obyvatel (k roku 2018). Většinu tvoří Albánci (88 %) a dále zde žije 7 % Srbů.

stát: ... **Kosovo (Kosovská republika)** ...

vlajka: ... **A** ...

Ostrovní stát, jehož nejbližšími zámořskými sousedy jsou Čínská lidová republika na západě a severozápadě, Japonsko na severovýchodě a Filipíny na jihu. Jedná se o zemi, která byla součástí první vlny asijských tygrů. Vlajka dané země do jisté míry reprezentuje klíčovou národní filosofii.

stát: ... **Tchaj-wan (Taiwan, Čínská republika, Čínská Tchaj-pej)** ...

vlajka: ... **D** ...

Země, které se přezdívá „Svatá země“ nebo „Země zaslíbená“. Historie i současnost této země je zásadně provázána dlouhým konfliktem s jejím západním sousedem. Podoba vlajky této země se v roce 1948 lehce změnila do podoby, kterou má dodnes.

stát: ... **Palestina (Stát Palestina)** ...

vlajka: ... **C** ...

De facto nezávislý stát, který leží v tzv. africkém rohu. Jeho hlavními jazyky jsou somálština, arabština a angličtina. Převládajícím náboženstvím je islám, míra urbanizace je velmi nízká a značná část společnosti je organizována do klanových seskupení.

stát: ... **Somaliland (Somálsko, Republika Somaliland)** ...

vlajka: ... **B** ...

Hodnocení: Za každý správný název státu 0,75 bodu. Za každou správně přiřazenou vlajku 0,25 bodu.

Řešení: Viz text.

10

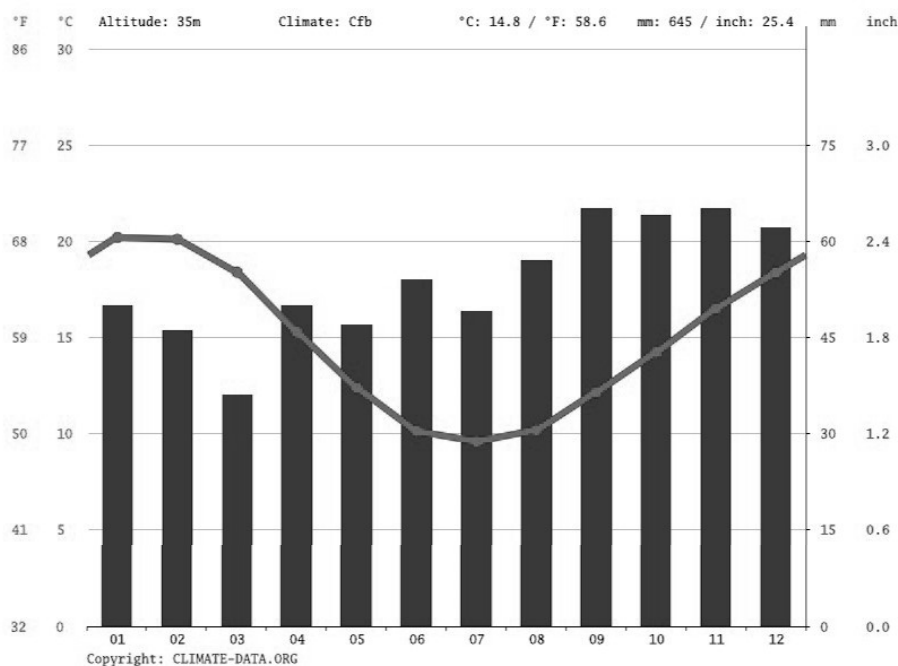
9 bodů

a. S pomocí nabídky přiřadte uvedená města k vybraným klimadiagramům.

4 body

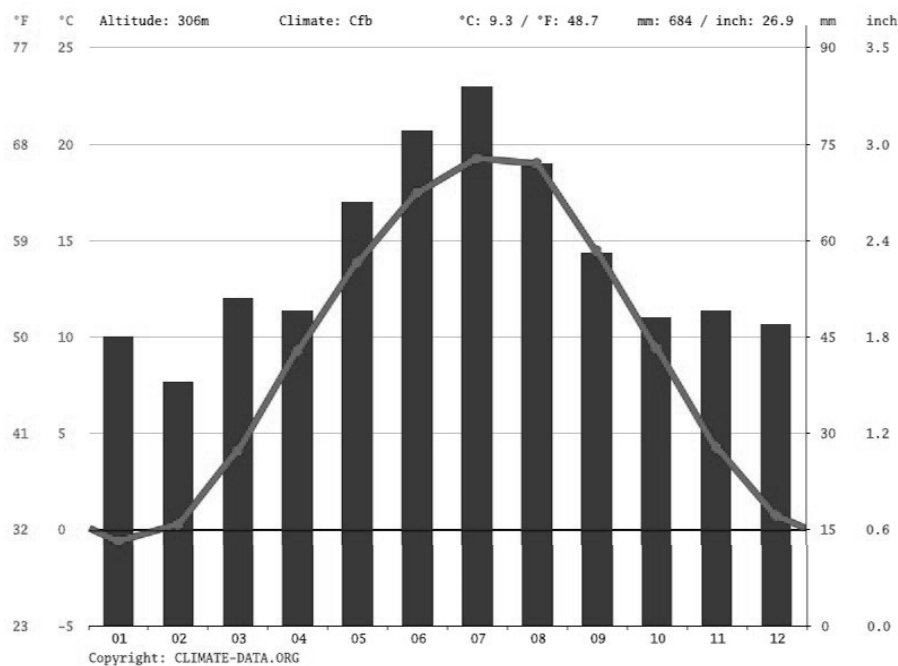
Tromsø – Athény – Plzeň – Melbourne

A

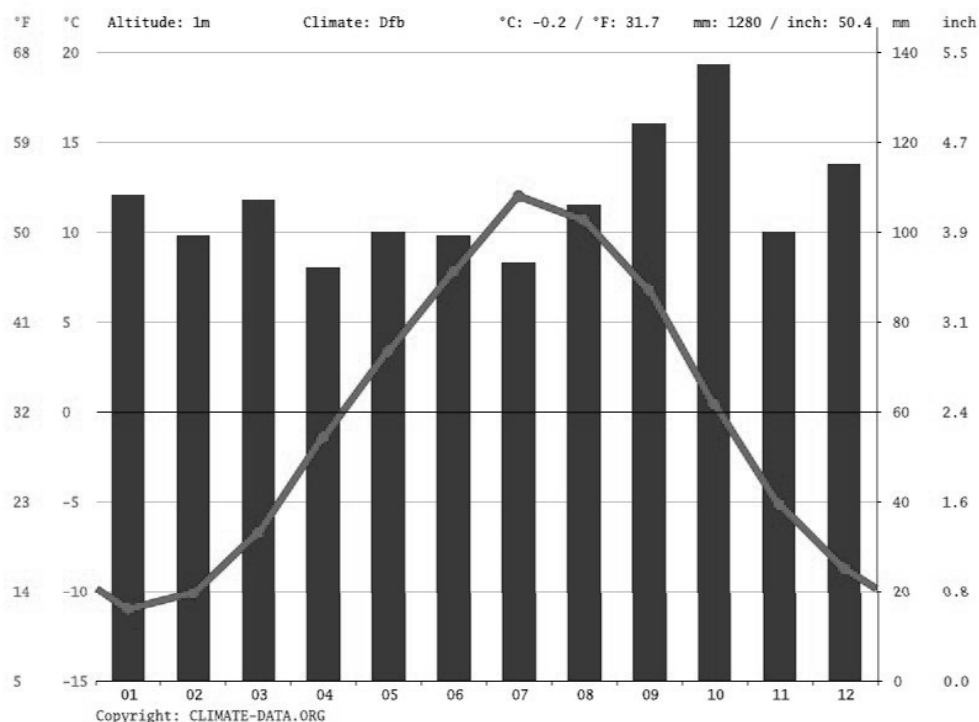
... Melbourne ...

B

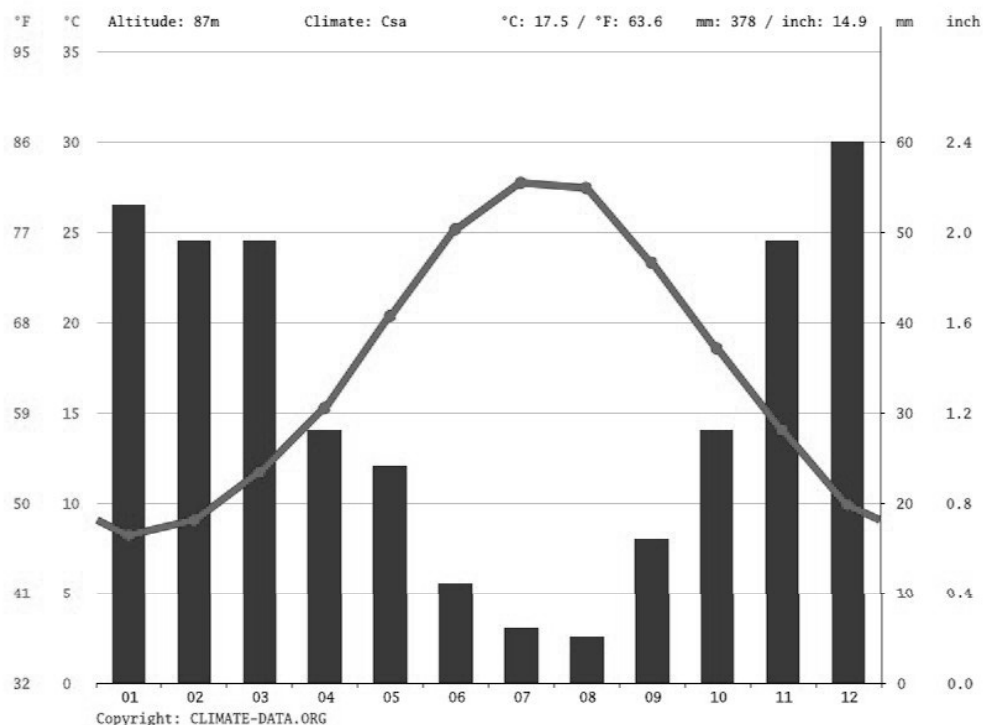
... Plzeň ...

C

... Tromsø ...

D

... Athény ...

zdroj klimagramů: <https://en.climate-data.org/>

Hodnocení: Za každé správné přiřazení 1 bod.

Řešení: Viz text.

- b. Určete pravdivost následujících tvrzení (PRAVDA×NEPRAVDA). Pokud je tvrzení nepravdivé, nepravdivou část podtrhněte a vysvětlete, proč není pravdivá.

4 body

Za chybné určení pravdivosti tvrzení se body odečítají.

V lokalitě B spadne největší úhrn srážek v červenci a průměrná měsíční teplota se v tom samém měsíci pohybuje přibližně okolo 18 až 19 °C.

PRAVDA × NEPRAVDA

vysvětlení:

V lokalitě D spadne průměrně nejméně srážek v letních měsících, přičemž nejvyšší větrnost se vyskytuje v únoru a březnu.

PRAVDA × **NEPRAVDA**

vysvětlení: ... Klimadiagram neposkytuje informaci o větrnosti, respektive síle větru. / V klimadiagramu jsou znázorněny pouze průměrný úhrn srážek a průměrná teplota v jednotlivých měsících. ...

V lokalitě C je celoroční průměrný úhrn srážek vyšší než v lokalitě D.

PRAVDA × NEPRAVDA

vysvětlení:

V lokalitě A je počasí během jednotlivých dnů velmi proměnlivé.

PRAVDA × **NEPRAVDA**

vysvětlení: ... Z klimadiagramů nelze určit počasí v jednotlivých dnech. / Klimadiagram znázorňuje pouze průměrné hodnoty za jednotlivé měsíce ...

Hodnocení: Za správné určení pravdivosti tvrzení 0,5 bodu, za správné vysvětlení 1 bod (bod dát i v případě, že soutěžící zapomene podtrhnout chybnou část výroku). Za každé chybné určení pravda/nepravda se odečítá 0,5 bodu. Minimum bodů za úlohu je 0.

Řešení: Viz text.

- c. Vyberte, která destinace (výběr A, B, C, nebo D) je pro konkrétního člověka nejvhodnější s ohledem na jeho preference. Zvolena destinace se nesmí opakovat.

1 bod

Jiří je během jara, léta a podzimu pracovní velmi vytížen, a proto potřebuje na dovolenou využít především zimní měsíce. Přestože musí vycestovat v zimě, rád by si užil vyšších teplot a slunce.

Do které destinace by měl Jiří odcestovat?

... **A** ...

Klára chce vycestovat v létě. Na dovolenou se jede především opálit, a proto se chce vyhnout srážkám. Která z destinací je pro ni nejvhodnější, vzhledem k průměrným hodnotám srážek?

... **D** ...

Hodnocení: Za každou správnou odpověď 0,5 bodu.

Řešení: Viz text.

PRAKTICKÁ ČÁST

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby, volný papír, kalkulačka, pravítko

V praktické části se budeme věnovat tématu geografie města. Město jako takové je komplikovaný systém procesů a vztahů s vlastním vývojem a provázanou socioekonomickou i fyzickou složkou.

11

5 bodů

Na základě tematických map zodpovězte uvedené otázky.

a) Který z okresů Jihočeského kraje neměl v roce 2015 s Prahou záporné migrační saldo?

... Písek ...

b) Který okres mimo Středočeský kraj zaznamenal v roce 2015 největší obrat stěhování osob s Prahou?

... Brno-město ...

c) Který okres Libereckého kraje měl v roce 2015 nejvyšší saldo stěhování s Prahou?

... Semily ...

d) Ve kterém okrese byl v roce 2015 obrat stěhování nižší než 250 a přitom saldo stěhování s Prahou bylo kladné?

... Rokycany ...

e) Jaká byla v roce 2015 nejvyšší hodnota salda stěhování s Prahou mezi okresy, které s ní nesousedí? Hodnotu zaokrouhlete na celé desítky.

... možno uznat libovolnou hodnotu mezi 400–700 ...

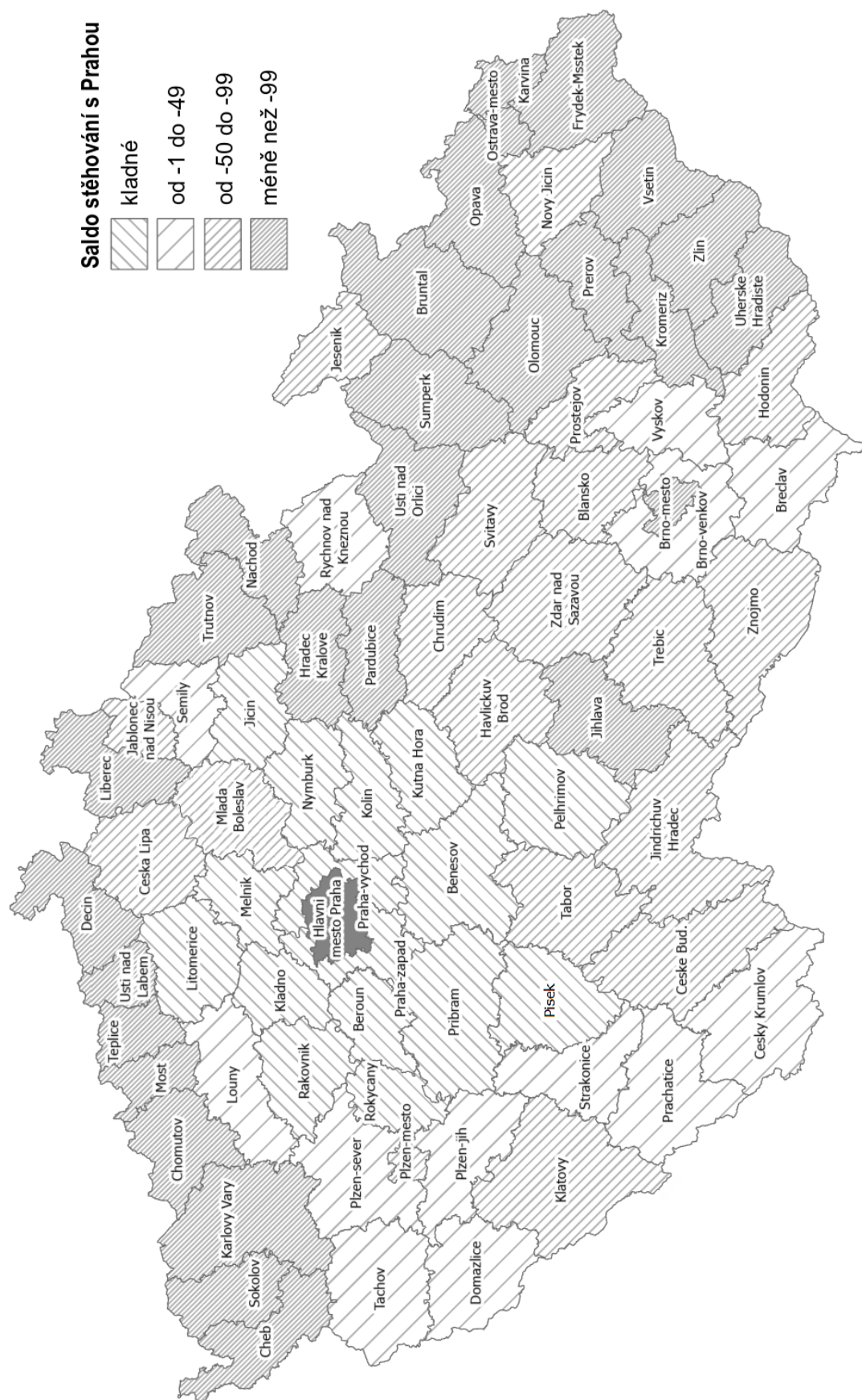
f) Uved'te dva příklady okresů, které se v roce 2015 výrazně vymykaly pravidlu: „čím vyšší vzdálenost okresu od Prahy, tím nižší obrat stěhování mezi nimi“.

... Ostrava město, Karviná, Opava, Frýdek Místek, Plzeň-město, Brno-město, Zlín, České Budějovice, Rokycany, Plzeň-jih, Plzeň-sever ...

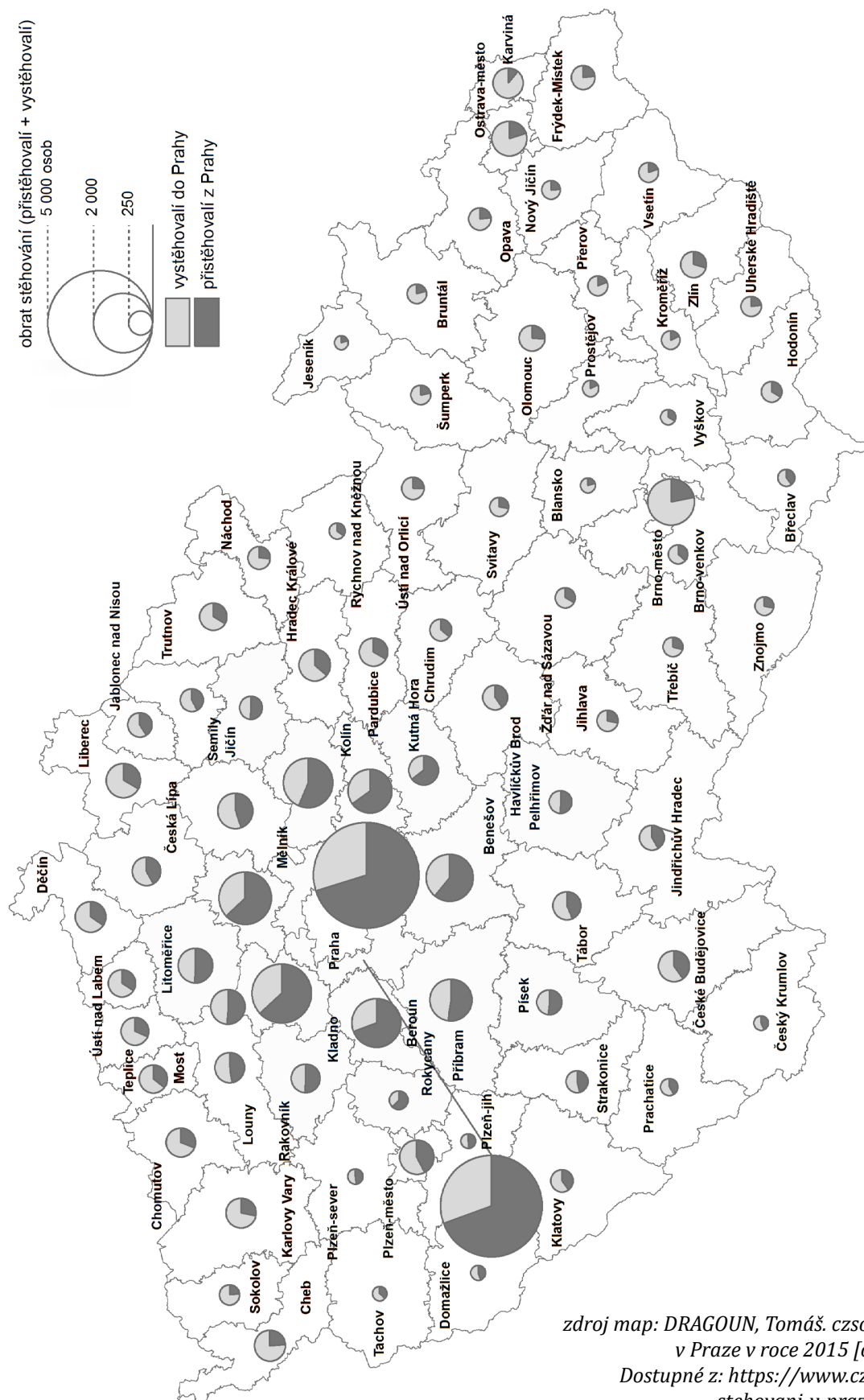
Hodnocení: Za každou správnou odpověď v otázce a) a b) 0,5 bodu. Za každou správnou odpověď v otázkách c) až f) 1 bod

Řešení: Viz text.

Mapa znázorňující saldo stěhování s Prahou za jednotlivé okresy Česka v roce 2015

Mapa znázorňující obrat stěhování s Prahou za jednotlivé okresy Česka v roce 2015

zdroj map: DRAGOUN, Tomáš. czso.cz: Stěhování v Praze v roce 2015 [online]. Praha, Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xa/stehovani-v-praze-v-roce-2015>

12

10 bodů

Pomocí tabulkových přehledů pohybu obyvatelstva za roky 1991, 2001, 2011 a 2021 od Českého statistického úřadu opravte následující text v případě, že naleznete nepravdivý výrok nebo chybnou hodnotu. Opravte vždy pouze dané chybné slovo nebo hodnotu (tj. nikdy není chybné sousloví či celá věta). Za opravu se neuznává negace původního slova, ani odstranění chybné hodnoty bez uvedení správné. V závorce za každou větou je uveden počet slov, který je v dané větě chybně.

Počet obyvatel v Česku za sledované období **stoupnul**. Přirozený přírůstek obyvatelstva totiž převažuje **imigrace** obyvatel **do** Česka. Nejvyšší stav obyvatel (ke dni 31. 12.) tak byl zaznamenán v roce **2021**. (Příp. **Nejnižší** stav obyvatel (ke dni 31.12.) byl zaznamenán v roce 1991.) Od roku 2001 následoval pouze **nárůst** celkového počtu obyvatel za sledované období. V roce 2001 dokonce zaznamenalo Česko pokles obyvatel přirozeným přírůstkem o **1,7** ‰. Jednalo se o jeden ze dvou analyzovaných roků, při kterém dosahovaly hodnoty **přirozeného** přírůstku záporných hodnot. Nejvyšší hodnota (**0,5** ‰) této metriky byla zaznamenána v roce **1991**. Jak už ale bylo řečeno, proti přirozenému přírůstku působí v Česku **kladné** migrační saldo, které má za sledované roky průměr 15 295,75.

Vedle celkového počtu obyvatel se vyvíjí i rozložení obyvatel mezi velikostními kategoriemi sídel. Po celé sledované období můžeme sledovat proces **deurbanizace** (příp. **suburbanizace**). Tímto pojmem rozumíme stěhování obyvatel **z** měst. Zatímco v roce 1991 žilo na venkově **24,7** % obyvatel Česka, v roce 2021 to bylo **33,5** %. Venkov ztratil nejvíce obyvatel v prvním sledovaném roce (1991) a v rámci roků **1991** a 2011 měl i nižší přirozený přírůstek, než byl ve městech. Z měst měla v roce 1991 nejvyšší saldo migrace sídla s počtem obyvatel nad sto tisíc. V roce 2001 měly **nejvyšší** hodnotu migračního salda mezi městy sídla s 2000 až 4999 obyvateli. **Nejnižší** hodnotu migračního salda v témže roce zaznamenala města s počtem obyvatel nad 100 000. Tato sídla získala (v absolutních hodnotách) stěhování nejvíce v roce **2021**. Za celé sledované období největší relativní úbytek zaznamenala města s **50 000 – 99 999** obyvateli.

Hodnocení: Za každé správně opravené slovo nebo za každou správně opravenou hodnotu 0,5 bodu.

Řešení: Viz text.

Přehled pohybu obyvatelstva - absolutní údaje za rok 1991

stát, region soudržnosti, sídla podle velikosti	Sňatky	Rozvody	Narození	Přirozený přírůstek	Stěhování		Celkový přírůstek	Stav 31.12.
					přistěhovalí	vystěhovalí		
Česká republika	71 973	29 366	129 850	5 064	14 096	11 220	7 940	10 312 548
Venkov (- 1999)	17 271	4 115	32 004	-4 823	44 304	50 154	-10 673	2 547 301
Město (2000+)	54 702	25 251	97 846	9 887	150 131	141 405	18 613	7 765 247
-1 999	17 271	4 115	32 004	-4 823	44 304	50 154	-10 673	2 547 301
2 000 - 4 999	7 200	2 357	13 893	799	25 482	24 875	1 406	1 057 780
5 000 - 9 999	6 297	2 490	12 093	1 716	21 221	20 749	2 188	913 322
10 000 - 19 999	7 010	3 296	13 495	3 062	22 078	21 397	3 743	1 001 047
20 000 - 49 999	8 574	4 473	16 005	4 252	26 941	23 748	7 445	1 204 592
50 000 - 99 999	8 854	4 635	14 999	2 426	21 875	22 640	1 661	1 175 286
100 000 +	16 767	8 000	27 361	-2 368	32 534	27 996	2 170	2 413 220

Přehled pohybu obyvatelstva - absolutní údaje za rok 2001

stát, region soudržnosti, sídla podle velikosti	Sňatky	Rozvody	Narození	Přirozený přírůstek	Stěhování		Celkový přírůstek	Stav 31.12.
					přistěhovalí	vystěhovalí		
Česká republika	52374	31586	90978	-17040	12918	21469	-25591	10206436
Venkov (- 1999)	12708	5542	23697	-6472	64174	50192	7510	2667353
Město (2000+)	39666	26044	67281	-10568	110046	132579	-33101	7539083
- 499	4186	1613	7533	-2803	20420	17024	593	867910
500 - 999	4227	1848	7888	-2095	21798	16817	2886	889702
1000 - 1999	4295	2081	8276	-1574	21956	16351	4031	909741
2000 - 4999	5552	2979	10179	-1791	24454	20312	2351	1123987
5000 - 9999	4490	2619	8237	-1048	16120	16293	-1221	896896
10000 - 19999	4958	3294	8758	-744	15360	18348	-3732	961888
20000 - 49999	6486	4560	10960	-688	17169	22093	-5612	1215185
50000 - 99999	6581	4987	11002	-1155	15419	22560	-8296	1225713
100000 +	11599	7605	18145	-5142	21524	32973	-16591	2115414

Přehled pohybu obyvatelstva - absolutní údaje za rok 2011

stát, region soudržnosti, sídla podle velikosti	Sňatky	Rozvody	Narození	Přirozený přírůstek	Stěhování		Celkový přírůstek	Stav 31.12.
					přistěhovalí	vystěhovalí		
Česká republika	45137	28113	108990	1825	5701	5701	18714	10505445
Venkov (- 1999)	11536	5943	29011	292	44495	44495	21364	2820505
Město (2000 +)	33601	22170	79979	1533	68482	68482	-2650	7684940
- 499	3461	1244	8522	-557	18052	18052	5450	840058
500 - 999	3983	2100	9922	151	20106	20106	8013	962918
1000 - 1999	4092	2599	10567	698	21103	21103	7901	1017529
2000 - 4999	4963	3374	12294	-97	25369	25369	4742	1215137
5000 - 9999	4067	2799	10019	-35	20710	20710	-4	971336
10000 - 19999	4038	2973	9615	-51	21401	21401	-2261	954676
20000 - 49999	5391	3689	12149	-2	26112	26112	-5313	1217062
50000 - 99999	5094	3391	11607	-373	24565	24565	-4267	1137171
100000 +	10048	5944	24295	2091	38564	38564	4453	2189558

Počet a pohyb obyvatel - absolutní údaje za rok 2021

stát, region soudržnosti (v závorce velikost započítaných sídel), sídla podle velikosti	Sňatky	Rozvody	Narození	Přirozený přírůstek	Stěhování		Celkový přírůstek	Stav 31.12.
					přistěhovalí	vystěhovalí		
Česko	46778	21107	112197	-28098	69201	19232	21871	10516707
Venkov (- 1999)	15829	7134	37835	-6800	83442	53684	22958	3519101
Město (2000 +)	30949	13973	74362	-21298	109823	89612	-1087	6997606
- 499	3905	1586	9026	-1974	25898	17721	6203	830217
500 - 999	4309	1937	10551	-1465	29421	21304	6652	972131
1000 - 1999	4825	2250	11582	-1673	33016	24080	7263	1081260
2000 - 4999	5818	2842	13944	-3554	40210	32863	3793	1335338
5000 - 9999	4202	1879	10142	-3254	26252	22966	32	972138
10000 - 19999	4065	1929	9454	-4269	24566	23948	-3651	942529
20000 - 49999	5635	2634	12702	-6459	27943	30609	-9125	1283658
50000 - 99999	3957	1831	9430	-3458	21080	22640	-5018	893089
100000 +	10062	4219	25366	-1992	68009	50295	15722	2206347

13

11 bodů

- a. Grafy a texty popisují vývoj populace ve vybraných suburbánních obcích v zázemí Prahy. **Přiřad'te správně text ke grafu, aby spolu korespondovaly. Pokud ke grafu korespondující text v nabídce není, pole proškrtněte. V nabídce se tak mohou nacházet texty, které nelze pro vytvoření dvojice použít.**

6 bodů

ČÍSLO GRAFU	PÍSMENNÉ OZNAČENÍ OBCE
1	B
2	A
3	-
4	D
5	C
6	-

Hodnocení: Za každou správnou odpověď 1 bod.

Řešení: Viz tabulka.

Obec A:

Počáteční převahu rozvoje komerčních aktivit nad novou bytovou výstavbou dokumentuje i populační vývoj obce v období let 1991–2009. Po celá 90. léta minulého století totiž počet obyvatel v obci mírně klesal. Po roce 2000 dochází k mírnému růstu počtu obyvatel, který po roce 2005 nabývá na velmi výrazné intenzitě. V období 2005–2009 vzrostl počet obyvatel v obci o více než třetinu. Intenzivní růst počtu obyvatel v posledních pěti letech je jednoznačně spojen s probíhající výstavbou nových rodinných domů.

Obec B:

Obec v období 1992–2007 byla zcela nedotčena suburbanizací komerční. Co se týče suburbanizace rezidenční, patří v pražské suburbánní zóně mezi nejrychleji se rozvíjející se obce. S rozvojem rezidenční suburbanizace a jeho tempem koresponduje i vývoj počtu obyvatel v obci. V roce 1992 měla obec pouze 115 obyvatel. Zlomovým rokem v růstu počtu obyvatel byl rok 2005, kdy počet obyvatel stoupl vůči roku 2004 o 212 %.

Obec C:

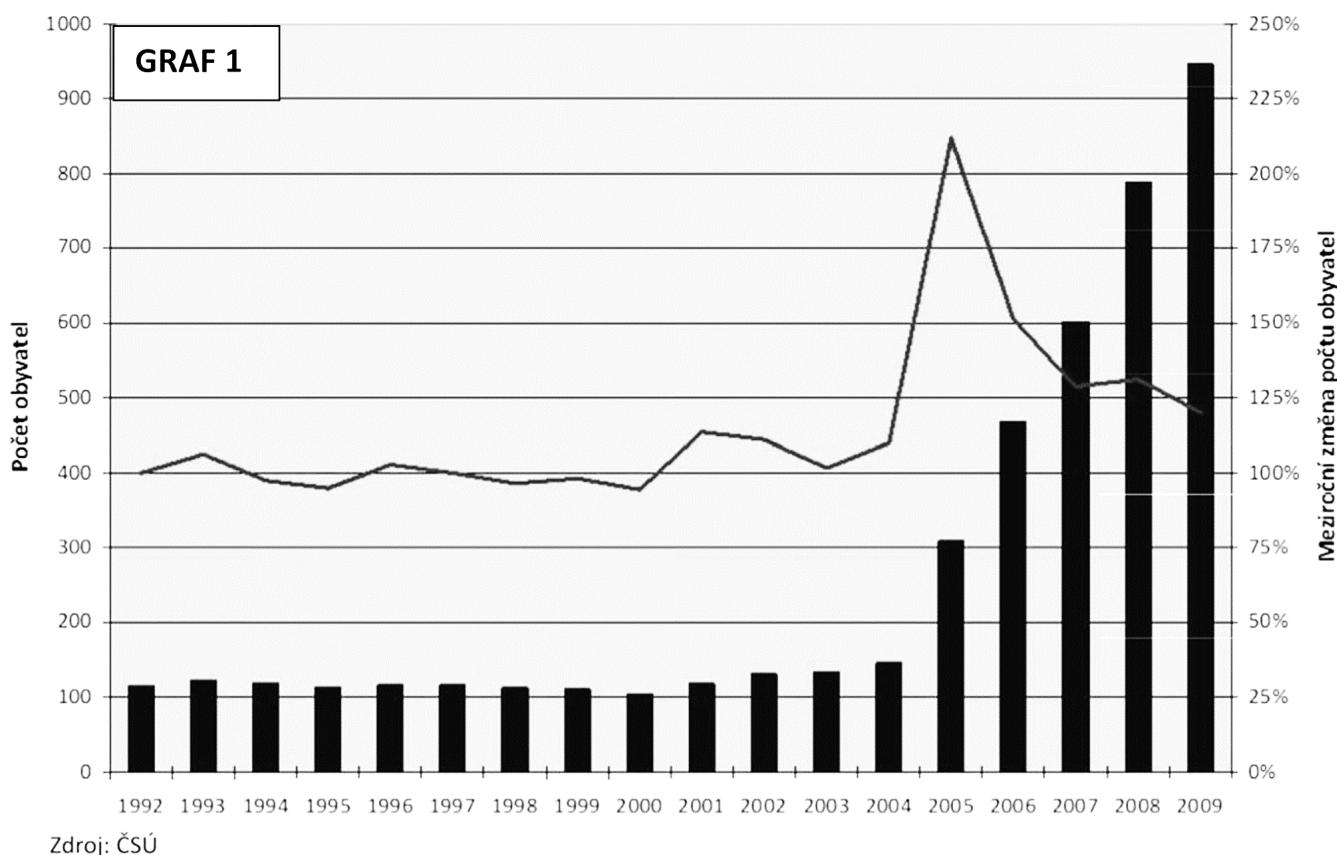
Obchodní zóna v okolí obce se začala rozvíjet již v první polovině 90. let a představovala tak jedno z prvních nákupních center v zázemí Prahy. Snadná dopravní dostupnost a přírodní rekreační hodnota činí obec velmi atraktivní pro bydlení. Nová výstavba nepřímo dokumentovaná nárůstem počtu obyvatel plynule probíhá již od počátku 90. let. K výraznějšímu rozvoji rezidenční výstavby dochází po roku 2004, kdy mezi lety 2004 a 2009 vzrostl počet obyvatel o přibližně jednu pětinu.

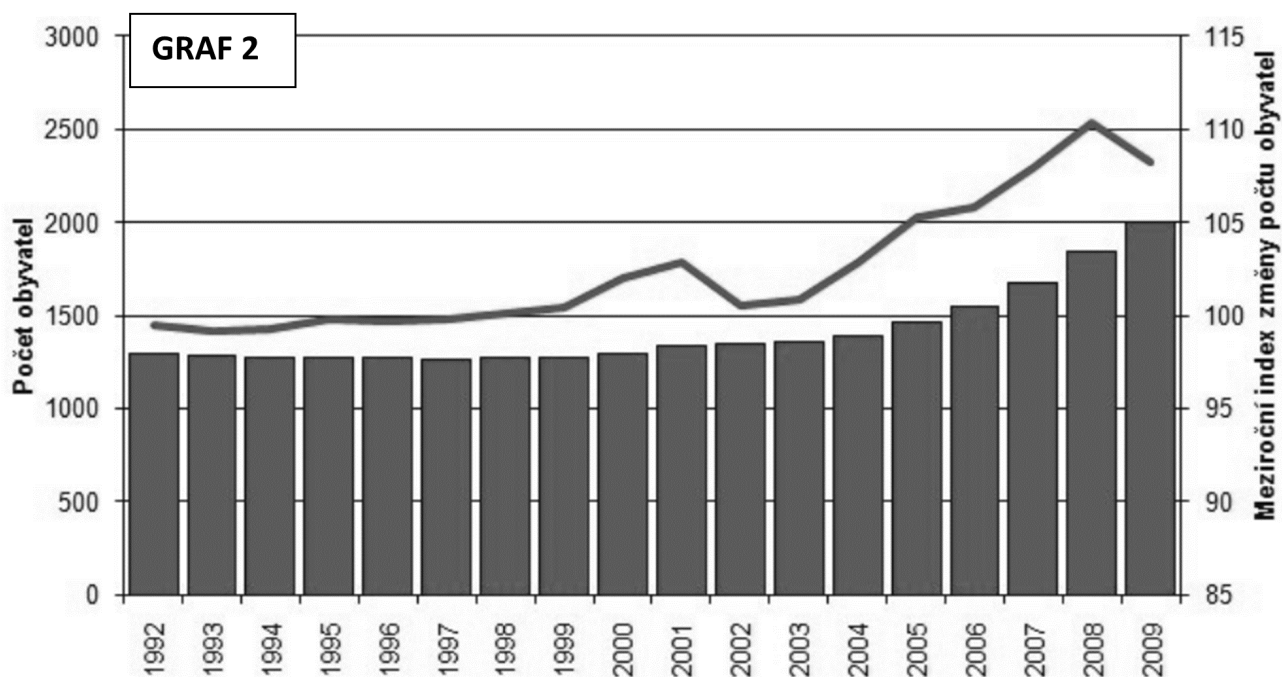
Obec D:

Celkový počet obyvatel se v obci mezi lety 1991 až 2008 zvýšil, velký podíl na tom má imigrace do obce. Lidé se do obce, stejně jako do ostatních suburbií, stěhují především za lepším životním prostředím a kvalitnějším bydlením. Po roce 2001 je celkový přírůstek obyvatel spojen jak s kladným migračním saldem, tak i s přirozeným přírůstkem. Nicméně od druhé poloviny první dekády 21. století celkový přírůstek klesá se snižující se měrou imigrace.

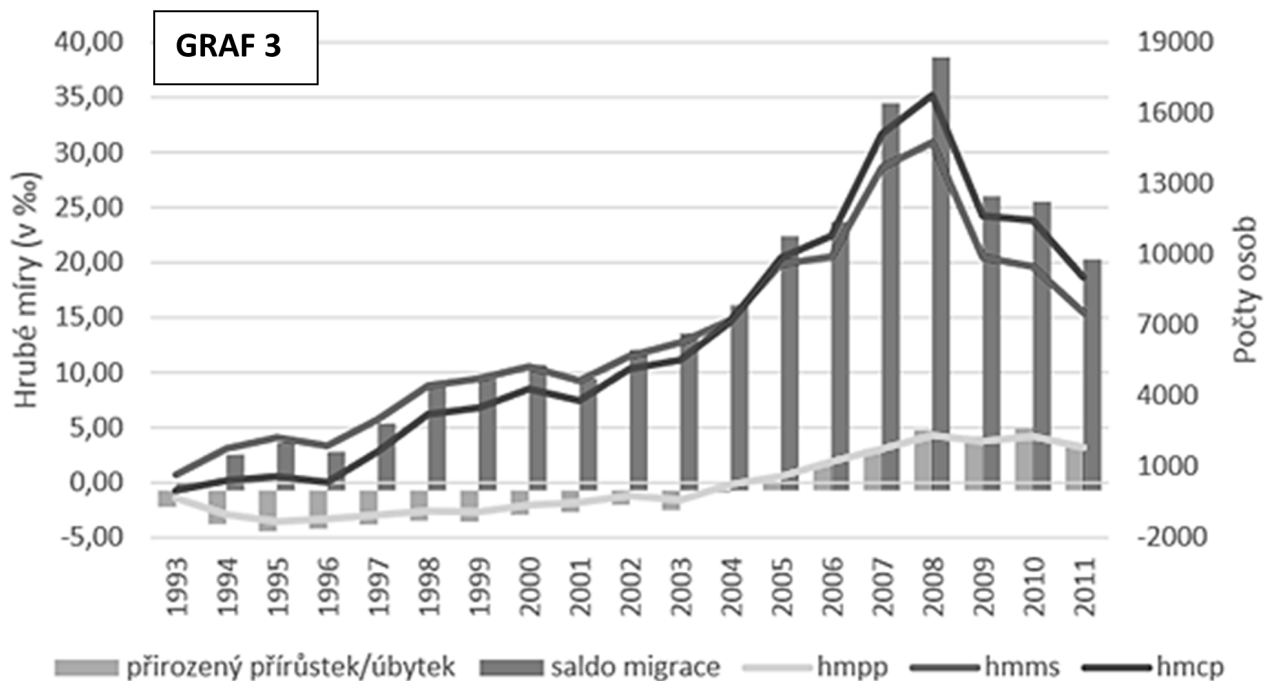
Obec E:

Zpočátku počet obyvatel klesal, od roku 1997 docházelo k mírnému nárůstu, který se postupně změnil na nárůst poměrně rapidní. Největší přírůstek můžeme vidět během roku 2008, kdy se počet obyvatel v obci téměř zdvojnásobil od předešlého roku. Nynější počet obyvatel, 590 osob, tvoří přibližně 7,5násobek počtu obyvatel z roku 1991. Hlavní podíl nárůstu počtu obyvatel tvoří kladné migrační saldo, jehož hodnota je téměř totožná s hodnotou celkového přírůstku.

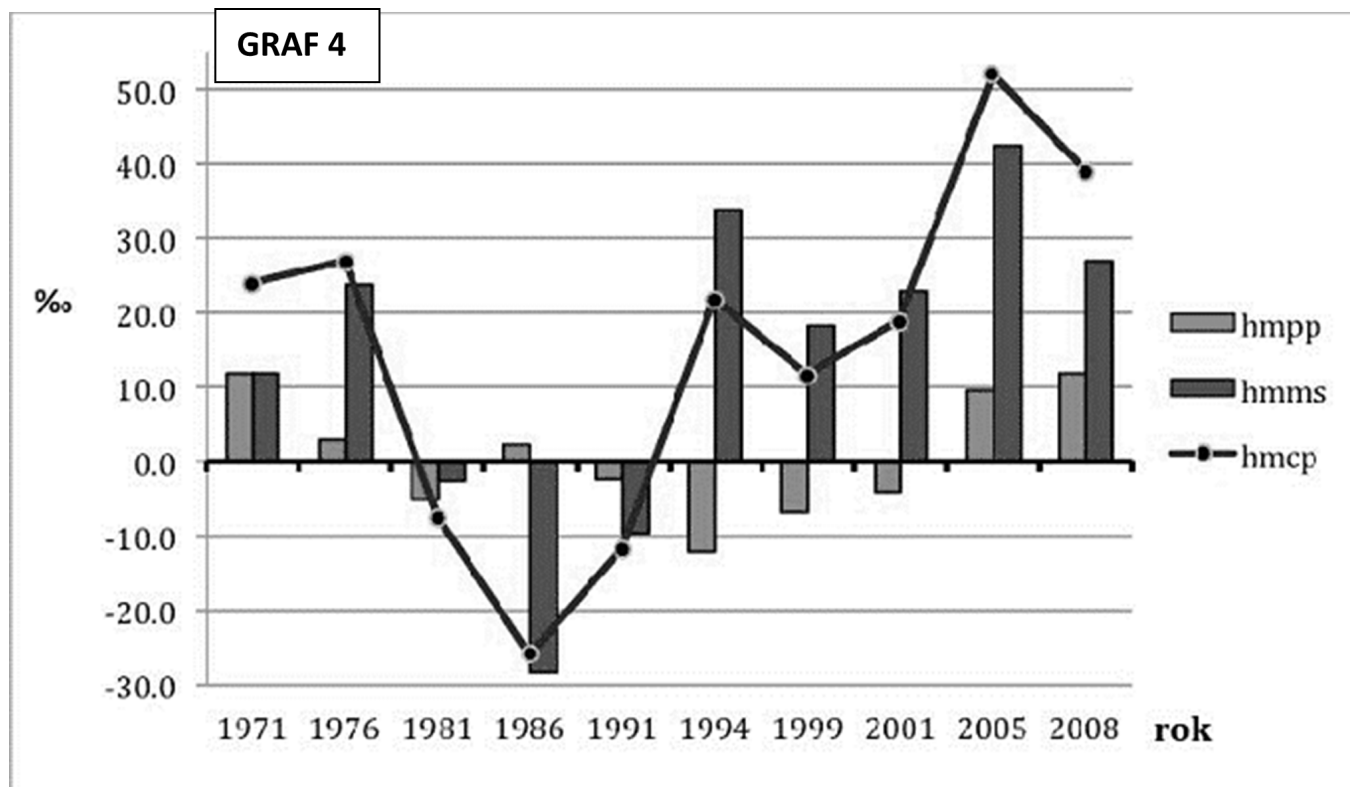

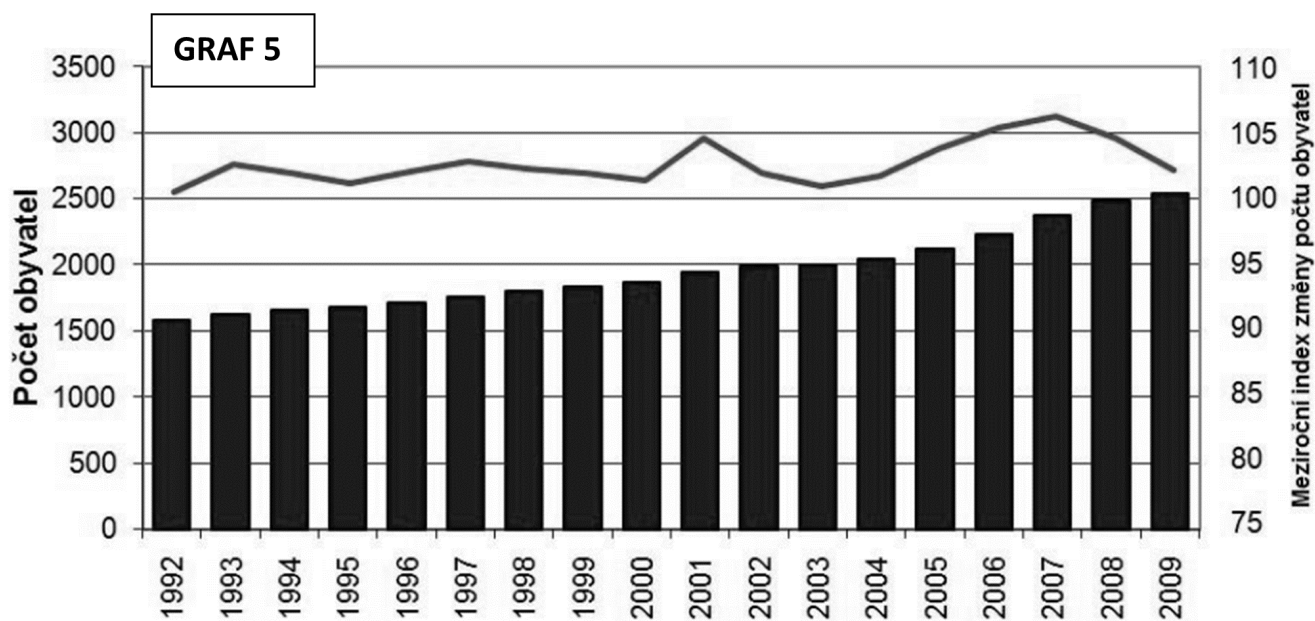
Zdroj: ČSÚ

Poznámka: hmp - hrubá míra přirozeného přírůstku, hmms - hrubá míra migračního salda, hmc - hrubá míra celkového přírůstku.

Poznámka: hmpp - hrubá míra přirozeného přírůstu, hmms - hrubá míra migračního salda, hmcp - hrubá míra celkovéh přírůstu.

Zdroj: ČSÚ.

zdroj všech grafů a textů (upraveno): <http://www.suburbanizace.cz>

- b. U níže uvedených tvrzení nejprve rozhodněte, zda je možné pouze na základě grafů posoudit jejich pravdivost. V případě, že pravdivost lze posoudit, zakroužkujte, zda je tvrzení pravdivé, nebo nepravdivé (u tvrzení, která posoudit dle grafů nelze, nic nekroužkujte). Pokud je tvrzení nepravdivé, opravte ho pouze změnou v podtržené části. Neměňte význam tvrzení a neopravujte jej pouze přidáním záporu. Za chybné určení pravdivosti se body odečítají.
Pozn.: Migrační saldo je rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel (tj., mezi imigrací a emigrací).

5 bodů

- i) Při porovnání grafů 3 a 4 je patrné, že začátkem 21. století se v zachycených územích převážně díky vyšší natalitě nejprve zvyšuje počet obyvatel, ale poté dochází k relativnímu úbytku, zejména kvůli emigraci.

LZE POSOUDIT × **NELZE POSOUDIT**
PRAVDA × NEPRAVDA

oprava:

- ii) Z grafů 1, 2 a 5 přibýlo relativně nejvíc obyvatel v letech 2005–2008 (včetně) v grafu 5 v roce 2008.

LZE POSOUDIT × NELZE POSOUDIT
PRAVDA × **NEPRAVDA**

oprava: ... **Z grafů 1, 2 a 5 přibýlo relativně nejvíc obyvatel v letech 2005–2008 (včetně) v grafu 1 v roce 2005.** ...

- iii) Ze všech grafů nejvyšší relativní, nikoliv však absolutní nárůst počtu obyvatel zachycuje graf 1.

LZE POSOUDIT × **NELZE POSOUDIT**
PRAVDA × NEPRAVDA

oprava:

iv) Z grafů 2, 3, 4 a 5 je patrné, že mezi prvním a posledním jimi zachyceným rokem 90. let 20. století došlo ve všech případech k nárůstu počtu obyvatel.

LZE POSOUDIT × NELZE POSOUDIT

PRAVDA × **NEPRAVDA**

oprava: ...**Z grafů 2, 3, 4 a 5 je patrné, že mezi prvním a posledním jimi zachyceným rokem 90. let 20. století a koncem 90. let došlo pouze v grafech 3, 4 a 5 k nárůstu počtu obyvatel.** ...

Jiná možná formulace opravy: ...**Z grafů 2, 3, 4 a 5 je patrné, že mezi prvním a posledním jimi zachyceným rokem 90. let 20. století došlo pouze v grafu 2 k poklesu (možno uznat i stagnaci) počtu obyvatel.** ...

Jiné možná formulace opravy: ...**Z grafů 2, 3, 4 a 5 je patrné, že mezi prvním a posledním jimi zachyceným rokem 90. let 20. století došlo v některých případech k nárůstu a v některých k poklesu (možno uznat i stagnaci) počtu obyvatel.** ...

Hodnocení: Za každé správné určení ověřitelnosti (lze/nelze posoudit) 0,5 bodu. Za každé správné určení pravdivosti 0,5 bodu. Za každé chybní určení pravdivosti odečíst 0,5 bodu. Za správnou opravu chybného tvrzení 1 bod. Minimum bodů za úlohu je 0.

Řešení: Viz text.

14

4 body

Porovnejte mezi sebou mapy dostupnosti centra Prahy z jednotlivých obcí v zázemí Prahy pomocí hromadné a individuální dopravy a splňte následující úkoly.

- a. Na mapě „Hromadná doprava“ označte 2 obce, ze kterých je časově výhodnější se dopravit do centra Prahy hromadnou dopravou.

1 bod

Hodnocení: Za každou správně označenou obec 0,5 bodu, max. 1 bod. Za chybně označenou obec se body neodečítají.

Řešení: Viz mapa (vyznačeny všechny vyhovující obce).

- b. Na mapě „Individuální doprava“ označte 4 obce, ze kterých je (podle mapy) individuální doprava z hlediska času výhodnější alespoň o 30 minut než hromadná doprava. U intervalů uvažujte vždy jejich dolní hranici.

1 bod

Hodnocení: Za každou správně označenou obec 0,25 bodu, max. 1 bod. Za chybně označenou obec se body neodečítají.

Řešení: Viz mapa (vyznačeny všechny vyhovující obce).

- c. Porovnejte mezi sebou individuální a hromadnou dopravu z hlediska časové dostupnosti z obcí zázemí do centra Prahy na základě dat z tematických map.

2 body

Porovnání zformulujte do vět, do nichž zakomponujte slova (v libovolném tvaru): vzdálenost, dostupnost, většina, jihozápad

Hodnocení: 2 body za text, který je věcně správně a jsou v něm zakomponována všechny uvedená slova; 1 bod za text, který je věcně správně, ale jsou v něm zakomponována pouze 2–3 uvedená slova; jinak 0 bodů.

Řešení: Jedná se pouze o ukázkou možného správného řešení – Individuální doprava byla v roce 2013 z hlediska časové dostupnosti do centra Prahy z většiny obcí jejího zázemí výhodnější. S rostoucí vzdáleností se výhoda ve prospěch individuální dopravy zvětšuje a nejvýraznější rozdíl lze sledovat na jihozápadě území.

